EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 24.8.2020
COM(2020) 462 final

2020/0215 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

tilapäisen tuen myöntämisestä Slovakialle neuvoston asetuksen (EU) 2020/672 nojalla työttömyysriskien lieventämiseksi hätätilanteessa covid-19:n leviämisen seurauksena

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Neuvoston asetuksella (EU) 2020/672 (SURE-asetus) vahvistetaan oikeudellinen kehys unionin taloudellisen avun myöntämisestä jäsenvaltioille, joiden taloudessa on tai joiden taloutta vakavasti uhkaa covid-19:n leviämisen aiheuttama vakava häiriö. SURE-välineen tuella rahoitetaan ensisijaisesti työajan lyhentämisjärjestelyjä tai vastaavia, työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien suojelemiseen ja sitä kautta työttömyyden ja tulonmenetysten vähentämiseen tähtääviä toimenpiteitä sekä toissijaisesti joitakin terveyteen liittyviä toimenpiteitä erityisesti työpaikalla.

Slovakia pyysi 6. elokuuta 2020 SURE-asetuksen mukaista unionin taloudellista apua. Komissio on SURE-asetuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti kuullut Slovakian viranomaisia varmistaakseen niiden toteutuneiden ja suunniteltujen julkisten menojen äkillisen ja voimakkaan kasvun, jotka liittyvät suoraan Slovakian covid-19-pandemian johdosta toteuttamiin kansalliseen työajan lyhentämisjärjestelyyn ja vastaaviin toimenpiteisiin. Kansallisen työajan lyhentämisjärjestelyn tavoitteena on suojella työntekijöitä ja itsenäisiä ammatinharjoittajia ja siten vähentää työttömyyttä ja tulonmenetyksiä. Järjestelyn avulla taloudellisissa vaikeuksissa olevat yritykset voivat tietyissä olosuhteissa tilapäisesti vähentää työntekijöidensä työtunteja, jolloin tekemättömistä työtunneista maksetaan työntekijöille julkista tulotukea. Järjestely on tarkoitettu työnantajille, jotka ovat tilapäisesti lomauttaneet jotkut työntekijänsä maaliskuun 2020 ja joulukuun 2021 välisenä aikana. Tällaiset työnantajat voivat pyytää korvausta palkkakustannuksista, jotka ovat enintään 80 prosenttia lomautetun työntekijän tavanomaisesta bruttopalkasta ja enintään 880 euroa kuukaudessa, sillä edellytyksellä, että työntekijä säilyttää työpaikkansa. Kansallisen työajan lyhentämisjärjestelyn lisäksi Slovakia on ottanut käyttöön seuraavat toimenpiteet: a) työntekijäkohtainen kiinteämääräinen maksu maaliskuusta syyskuun 2020 loppuun sillä edellytyksellä, että myynti vähenee vähintään 20 prosenttia (kuukausittainen tuki on 180–540 euroa myynnin vähenemisestä riippuen); b) syyskuun 2020 loppuun asti maksettava kiinteämääräinen maksu itsenäisille ammatinharjoittajille, joilla on pakollinen sosiaalivakuutus, sillä edellytyksellä, että myynti vähenee vähintään 20 prosenttia (kuukausittainen tuki on 180–540 euroa myynnin vähenemisestä riippuen); c) 80 prosentin korvaus työntekijän bruttopalkasta (enintään 1 100 euroa) syyskuun 2020 loppuun asti yrityksille, jotka on suljettu määräyksellä; ja d) kiinteämääräinen 210 euron kuukausittainen avustus syyskuun 2020 loppuun asti sopimusperusteisesti työskenteleville, yhden hengen yrityksille ja itsenäisille ammatinharjoittajille.

Slovakia on toimittanut komissiolle asiaankuuluvat tiedot.

Toimitetun näytön perusteella komissio ehdottaa neuvostolle, että se hyväksyisi täytäntöönpanopäätöksen SURE-asetuksessa tarkoitetun taloudellisen avun myöntämisestä Slovakialle edellä mainittujen toimenpiteiden tukemiseksi.

• Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

Ehdotus on kaikilta osin neuvoston asetuksen (EU) 2020/672 mukainen ja tehty sen nojalla.

Ehdotuksen lisäksi unionilla on toinen säädös, jonka nojalla jäsenvaltioille annetaan tukea hätätilanteissa: Euroopan unionin solidaarisuusrahaston perustamisesta 11 päivänä marraskuuta 2002 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2012/2002. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/461, jolla edellä mainittua säädöstä muutetaan sen

soveltamisalan laajentamiseksi kattamaan vakavat kansanterveysuhat sekä rahoituskelpoisten toimien määrittämiseksi, annettiin 30. maaliskuuta.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Ehdotus on osa toimenpiteitä, joita on otettu käyttöön meneillään olevan covid-19-pandemian johdosta. Yksi niistä on koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskeva investointialoite. Sillä täydennetään muita työllisyyttä tukevia välineitä, kuten Euroopan sosiaalirahastoa, Euroopan strategisten investointien rahastoa (ESIR) ja InvestEU-ohjelmaa. Ehdotuksessa käytetään lainanantoa ja -ottoa jäsenvaltioiden tukemiseen covid-19:n leviämisen vuoksi. Se on lisätoimenpide, jolla rahoitetaan työajan lyhentämisjärjestelyjä ja vastaavia toimenpiteitä työpaikkojen suojelemiseksi ja siten työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien suojaamiseksi työttömyysriskiltä.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Välineen oikeusperusta on neuvoston asetus (EU) 2020/672.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Ehdotus on annettu jäsenvaltion esittämän pyynnön johdosta, ja se ilmentää eurooppalaista solidaarisuutta, koska sillä myönnetään covid-19:n leviämisestä kärsivälle jäsenvaltiolle unionin taloudellista apua tilapäisten lainojen muodossa. Tällaisella taloudellisella avulla jäsenvaltiota autetaan rahoittamaan työajan lyhentämisjärjestelyjen ja vastaavien toimenpiteiden vuoksi lisääntyneitä julkisia menoja tilapäisesti, jotta se voi suojella työpaikkoja ja suojata siten työntekijöitä ja itsenäisiä ammatinharjoittajia työttömyysriskiltä ja tulonmenetyksiltä.

Tällainen tuki auttaa tilanteesta kärsivää väestöä, ja se auttaa myös lieventämään covid-19-kriisin aiheuttamia välittömiä yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen. Siinä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen välineelle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Ehdotus on pitänyt valmistella kiireellisesti, jotta neuvosto voi hyväksyä sen ajoissa. Tämän vuoksi sidosryhmiä ei ole voitu kuulla.

- **Vaikutustenarviointi**

Ehdotuksen kiireellisyyden vuoksi vaikutustenarviointia ei ole tehty.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Komission olisi voitava ottaa lainaa rahoitusmarkkinoilta varojen edelleen lainaamiseksi jäsenvaltioille, jotka pyytävät taloudellista apua SURE-välineestä.

Jäsenvaltioiden takausten lisäksi järjestelyyn sisältyy muita suojatoimia sen rahoitusvakauden varmistamiseksi. Niitä ovat

- tiukka ja varovainen varainhoito;
- lainasalkun kokoaminen siten, että rajoitetaan keskittymisriskiä, vuotuista riskiä ja liiallista altistumista yksittäisten jäsenvaltioiden riskeille ja varmistetaan, että apua eniten tarvitseville jäsenvaltioille voidaan myöntää riittävästi varoja; ja
- mahdollisuus velan jälleenrahoitukseen.

2020/0215 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

tilapäisen tuen myöntämisestä Slovakialle neuvoston asetuksen (EU) 2020/672 nojalla työttömyysriskien lieventämiseksi hätätilanteessa covid-19:n leviämisen seurauksena

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon eurooppalaisen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäisen tukivälineen (SURE) perustamisesta covid-19:n leviämisen seurauksena 19 päivänä toukokuuta 2020 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2020/672[1] ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Slovakia pyysi 6 päivänä elokuuta 2020 unionilta taloudellista apua täydentääkseen kansallisia toimiaan, joilla se pyrkii lieventämään covid-19:n leviämisen vaikutuksia ja sen sosioekonomisia seurauksia työntekijöille.

(2) On odotettavissa, että covid-19:n leviäminen ja Slovakian toteuttamat poikkeukselliset toimenpiteet taudin leviämisen ja sen sosioekonomisten ja terveyteen liittyvien vaikutusten rajoittamiseksi vaikuttavat perinpohjaisella tavalla maan julkiseen talouteen. Komission kevään 2020 talousennusteen mukaan Slovakian julkistalouden alijäämä on 8,5 prosenttia ja julkisen velan määrä 59,5 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) vuoden 2020 lopussa. Komission kesän 2020 väliennusteen mukaan Slovakian BKT supistuu 9,0 prosenttia vuonna 2020.

(3) Covid-19:n vuoksi huomattava osa Slovakian työvoimasta on joutunut keskeyttämään työssäkäynnin tai työnhaun. Tämä on johtanut siihen, että johdanto-osan 4 kappaleessa mainittuihin Slovakian kansalliseen työajan lyhentämisjärjestelyyn ja vastaaviin toimenpiteisiin liittyvät julkiset menot ovat kasvaneet äkillisesti ja voimakkaasti.

(4) Tarkemmin sanottuna työvoimapalveluista annettu laki nro 5/2004 (Kok.), johon Slovakian 6 päivänä elokuuta 2020 päivätyssä pyynnössä viitataan, on ollut perustana useille toimenpiteille, joilla pyritään lieventämään covid-19-epidemian vaikutuksia, mukaan lukien järjestely sellaisten työnantajien tueksi, jotka ovat tilapäisesti lomauttaneet työntekijöitään maaliskuun 2020 ja joulukuun 2021 välisenä aikana. Tällaiset työnantajat voivat pyytää korvausta palkkakustannuksista, jotka ovat enintään 80 prosenttia lomautetun työntekijän tavanomaisesta bruttopalkasta ja enintään 880 euroa kuukaudessa, sillä edellytyksellä, että työntekijä säilyttää työpaikkansa. Lisäksi on otettu käyttöön useita muita toimenpiteitä: a) työntekijäkohtainen kiinteämääräinen maksu maaliskuusta syyskuun 2020 loppuun sillä edellytyksellä, että myynti vähenee vähintään 20 prosenttia (kuukausittainen tuki on 180–540 euroa myynnin vähenemisestä riippuen); b) syyskuun 2020 loppuun asti

[1] EUVL L 159, 20.5.2020, s. 1.

maksettava kiinteämääräinen maksu itsenäisille ammatinharjoittajille, joilla on pakollinen sosiaalivakuutus, sillä edellytyksellä, että myynti vähenee vähintään 20 prosenttia (kuukausittainen tuki on 180–540 euroa myynnin vähenemisestä riippuen); c) 80 prosentin korvaus työntekijän bruttopalkasta (enintään 1 100 euroa) syyskuun 2020 loppuun asti yrityksille, jotka on suljettu määräyksellä; ja d) kiinteämääräinen 210 euron kuukausittainen avustus syyskuun 2020 loppuun asti sopimusperusteisesti työskenteleville, yhden hengen yrityksille ja itsenäisille ammatinharjoittajille. Kiinteämääräistä avustusta voidaan pitää asetuksessa (EU) 2020/672 tarkoitettuna työajan lyhentämisjärjestelynä, koska sen tavoitteena on suojella itsenäisiä ammatinharjoittajia tai vastaavia työntekijäryhmiä tulojen vähentymiseltä tai menetykseltä.

(5) Slovakia täyttää taloudellisen avun pyytämiselle asetuksen (EU) 2020/672 3 artiklassa asetetut edellytykset. Slovakia on toimittanut komissiolle asiaankuuluvan näytön siitä, että toteutuneet ja suunnitellut julkiset menot ovat kasvaneet 1 077 457 000 euroa 1 päivästä helmikuuta 2020 covid-19:n leviämisen sosioekonomisten vaikutusten lieventämiseksi toteutettujen kansallisten toimenpiteiden johdosta. Kyseessä on äkillinen ja voimakas kasvu, sillä kyseiset uudet toimenpiteet kattavat huomattavan osan Slovakian yrityksistä ja työvoimasta. Slovakia aikoo rahoittaa kasvaneista menoista 390 262 000 euroa unionin varoilla ja 56 311 400 euroa omalla rahoituksella.

(6) Komissio on asetuksen (EU) 2020/672 6 artiklan mukaisesti kuullut Slovakiaa ja varmistanut niiden toteutuneiden ja suunniteltujen julkisten menojen äkillisen ja voimakkaan kasvun, jotka liittyvät suoraan työajan lyhentämisjärjestelyihin ja vastaaviin toimenpiteisiin, joihin viitataan 6 päivänä elokuuta 2020 päivätyssä pyynnössä.

(7) Slovakialle olisi sen vuoksi myönnettävä taloudellista apua maan auttamiseksi selviytymään covid-19:n leviämisen aiheuttaman talouden vakavan häiriön sosioekonomisista vaikutuksista.

(8) Tällä päätöksellä ei rajoiteta sisämarkkinoiden toiminnan vääristymiseen liittyvien mahdollisten menettelyjen, kuten Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 107 ja 108 artiklaan perustuvien menettelyjen, tuloksia. Sillä ei poisteta jäsenvaltioille SEUT-sopimuksen 108 artiklan nojalla kuuluvaa velvoitetta ilmoittaa komissiolle mahdollisista valtiontuista.

(9) Slovakian olisi ilmoitettava komissiolle suunniteltujen julkisten menojen toteutumisesta säännöllisin väliajoin, jotta komissio voi arvioida, missä määrin Slovakia on toteuttanut kyseiset menot.

(10) Tehtäessä päätös taloudellisen avun myöntämisestä on otettu huomioon Slovakian tämänhetkiset ja odotettavissa olevat tarpeet sekä muiden jäsenvaltioiden asetuksen (EU) 2020/672 nojalla jo toimittamat tai suunnitteilla olevat taloudellisen avun pyynnöt yhdenvertaisen kohtelun, solidaarisuuden, oikeasuhteisuuden ja avoimuuden periaatteita noudattaen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Slovakia täyttää asetuksen (EU) 2020/672 3 artiklassa asetetut edellytykset.

2 artikla

1. Unioni asettaa Slovenian saataville enintään 630 883 600 euron lainan. Lainan keskimääräinen enimmäismaturiteetti on 15 vuotta.

2. Tällä päätöksellä myönnetyn taloudellisen avun saatavuusaika on 18 kuukautta päätöksen voimaantuloa seuraavasta päivästä lukien.

3. Komissio asettaa unionin taloudellisen avun Slovakian saataville enintään kahdeksassa erässä. Kukin erä voidaan maksaa yhdessä tai useammassa osaerässä. Ensimmäisen erän osaerien maturiteetit voivat olla pidempiä kuin 1 kohdassa tarkoitettu keskimääräinen enimmäismaturiteetti. Tällöin seuraavien osaerien maturiteetit on asetettava niin, että 1 kohdassa tarkoitettu keskimääräinen enimmäismaturiteetti toteutuu, kun kaikki erät on maksettu.

4. Ensimmäinen erä maksetaan sen jälkeen, kun asetuksen (EU) 2020/672 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu lainasopimus on tullut voimaan.

5. Slovakia maksaa asetuksen (EU) 2020/672 4 artiklassa tarkoitetut unionin rahoituskustannukset kunkin erän osalta sekä rahoituksesta unionille mahdollisesti aiheutuvat muut maksut, kulut ja menot.

6. Komissio päättää erien suuruudesta ja maksamisesta samoin kuin osaerien suuruudesta.

3 artikla

Slovakia voi rahoittaa kansallista työajan lyhentämisjärjestelyään ja siihen liittyviä toimenpiteitä, joista säädetään työvoimapalveluista annetun lain nro 5/2004 (Kok.) 54 §:n 1 momentin e kohdassa.

4 artikla

Slovakian on ilmoitettava suunniteltujen julkisten menojen toteutumisesta komissiolle viimeistään [*PÄIVÄYS*: *kuuden kuukauden kuluttua tämän päätöksen julkaisemisesta*] ja sen jälkeen kuuden kuukauden välein, kunnes kyseiset suunnitellut julkiset menot ovat toteutuneet täysimääräisinä.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu Slovakian tasavallalle.

6 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja